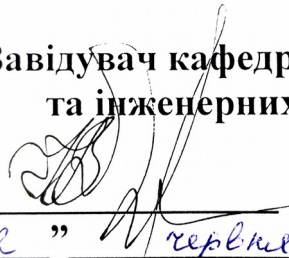

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра архітектури та інженерних вишукувань

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри архітектури
та інженерних вишукувань**

Височин І.А.
“ 12 ” червня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

2.АП.03.02 - Архітектурна композиція

Спеціальність: 191 «Архітектура та містобудування»

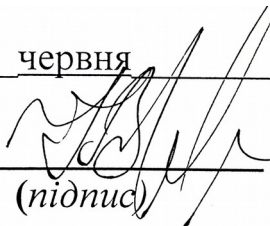
Освітня програма: Архітектура та містобудування

Факультет: будівельний

Робоча програма з дисципліни «**Архітектурна композиція**» для студентів за спеціальністю **191 «Архітектура та містобудування»**.

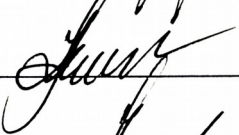
Розробники: *Бородай А.С., к.арх., ст. викл. кафедри АтаІВ, Бородай Я.О., асист. кафедри АтаІВ*

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри архітектури та інженерних вишукувань.

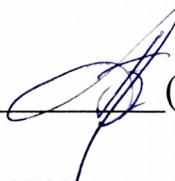
Протокол від “12” червня 2020 року № 12
 Завідувач кафедри (Височин І.А.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми (Височин І.А.)

Декан факультету (Ключников Н.В.)

Декан факультету (Ключников Н.В.)

Методист відділу якості освіти,
 ліцензування та акредитації ()

Зареєстровано в електронній базі: дата: 25.06 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 19 – <u>будівництво та архітектура</u> (шифр і назва)	Вибіркова
Модулів – 2	Спеціальність 191 – Архітектура та містобудування	Рік підготовки:
Змістових модулів: 2		2020-2021
Загальна кількість годин - 90		Курс
		2
		Семестр
		4-й
		Лекції
		14 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента –3	Освітній ступінь: бакалавр	Практичні, семінарські
		30 год.
		Самостійна робота
		46 год.
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин самостійної і індивідуальної роботи до аудиторних занять становить:

для денної форми навчання - 51/49% (46/44)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів знань та навичок з вирішення образно-композиційних завдань створення архітектурних об'єктів конкретного призначення.

Завдання: вироблення у студентів умінь закономірно поєднувати об'єми та простори у цілісну, гармонійну архітектурну форму в прикладних композиціях із заданою функцією.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні завдання образно-композиційного вирішення архітектурної будівлі (споруди);
- послідовність створення образно-композиційного вирішення архітектурної будівлі (споруди);
- засоби та закономірності вирішення образно-композиційних завдань;

вміти:

- застосовувати принципи та прийоми композиційного формування архітектурних об'єктів при вирішенні образно-композиційних завдань створення будівлі (споруди) конкретного призначення.

3. Програма навчальної дисципліни

(затверджено вченою радою СНАУ від 28.12.2016 протокол № 8)

Змістовий модуль 1. «Основи і загальні положення архітектурної композиції».

Тема 1. Загальні положення архітектурної композиції. Особливості архітектурної композиції. Основні цілі архітектурної композиції. Основні завдання архітектурної композиції. Засоби архітектурної композиції. Аналіз пластилінових ескізів об'ємно-просторових композицій з ОПК. Підготовка та фотофіксація з різних ракурсів ескізів фронтальної, об'ємної і глибинно-просторової композицій з ОПК.

Тема 2. Об'єктивні властивості форми. Загальні уявлення про форму і архітектурну форму. Розміри як об'єктивна властивість форми. Геометрична характеристика форми. Орієнтація форми у просторі. Світлота, колір, фактура і текстура. Розчленованість форми та її членування на число елементів. Розробка варіанту ескіз-ідеї композиції громадської будівлі на основі фронтальної композиції. Розробка варіантів ескіз-ідеї композиції житлової будівлі на основі фронтальної композиції.

Тема 3. Функціональна організація об'ємно-просторової структури. Зв'язок формоутворення з функцією архітектурного об'єкту. Типи планувальних рішень. Основні види композицій. Фронтальні і площинні композиції. Об'ємні композиції. Глибинно-просторові композиції. Замкнуті композиції. Відкриті композиції. Розробка варіанту ескіз-ідеї композиції громадської будівлі на основі об'ємної композиції. Розробка варіантів ескіз-ідеї композиції житлової будівлі на основі об'ємної композиції.

Тема 4. Тектонічна організація об'ємно-просторової структури. Роль матеріалів і конструкцій у втіленні функціональної і об'ємно-просторової

структури будівель. Поняття тектоніки в архітектурі. Тектоніка стінових конструкцій. Тектоніка стійково-балочних конструкцій. Тектоніка консольних конструкцій. Тектоніка каркасних конструкцій. Тектоніка сучасних будівельних конструкцій. Загальні принципи виявлення тектоніки. Розробка варіанту ескіз-ідеї композиції громадської будівлі на основі глибинно-просторової композиції. Розробка варіантів ескіз-ідеї композиції житлової будівлі на основі глибинно-просторової композиції.

Змістовий модуль 2. «Естетичні закономірності формоутворення архітектурних композицій»

Тема 5. Естетична організація об'ємно-просторової структури. Цілісність архітектурних композицій. Рівновага мас як засіб організації форми. Упорядкованість архітектурних форм. Співрозмірність і архітектурний масштаб. Оптичні ілюзії. Пропорції і подібність. Розгляд та затвердження варіантів ескіз-ідей громадських та житлових будівель на основі пластилінових макетів вправ з ОПК. Робота над ескізом архітектурної композиції на основі об'ємної композиції.

Тема 6. Пропорціонування в архітектурі. Поняття пропорціонування. Геометричні прийоми узгодження частин і цілого. Арифметичні прийоми узгодження частин і цілого. Єдина модульна система. Зв'язок пропорціонального устрою з розмірами людини. Робота над ескізом архітектурної композиції на основі фронтальної композиції. Робота над ескізом архітектурної композиції на основі глибинно-просторової композиції.

Тема 7. Засоби архітектурної композиції і їх роль у творчому процесі. Групи засобів архітектурної композиції. Засоби організації структури архітектурних творів. Засоби гармонізації архітектурної форми. Засоби, що збільшують емоційний вплив архітектурної форми. Композиційні закономірності загального характеру. Розгляд та затвердження ескізів архітектурних композицій. Вибір найбільш оптимального варіанту для роботи начисто. Виконання залікової роботи з архітектурної композиції начисто. Робота над чистовиком остаточно погодженого варіанту архітектурної композиції. Оформлення роботи і підготовка до здачі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основи і загальні положення архітектурної композиції												
Тема 1. Загальні	10	2	2	—	—	6	—	—	—	—	—	—

положення архітектурної композиції.												
Тема 2. Об'єктивні властивості форми.	12	2	4	–	–	6	–	–	–	–	–	–
Тема 3. Функціональна організація об'ємно-просторової структури.	12	2	4	-	-	6						
Тема 4. Тектонічна організація об'ємно-просторової структури.	12	2	4	-	-	6						
Разом за змістовим модулем 1	46	8	14	-	-	24	-	-	-	-	-	-
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Естетичні закономірності формоутворення архітектурних композицій												
Тема 5. Естетична організація об'ємно-просторової структури.	12	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Пропорціонування в архітектурі.	12	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Засоби архітектурної композиції і їх роль у творчому процесі.	20	2	8	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	44	6	16	-	-	22	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	14	30	–	–	46	–	–	–	–	–	–

5. Теми та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Загальні положення архітектурної композиції. План. 1. Особливості архітектурної композиції.	2

	2. Основні цілі архітектурної композиції. 3. Основні завдання архітектурної композиції. 4. Засоби архітектурної композиції.	
2.	Тема 2. Об'єктивні властивості форми. План. 1. Загальні уявлення про форму і архітектурну форму. 2. Розміри як об'єктивна властивість форми. 3. Геометрична характеристика форми. Орієнтація форми у просторі. 4. Світлота, колір, фактура і текстура. 5. Розчленованість форми та її членування на число елементів.	2
3.	Тема 3. Функціональна організація об'ємно-просторової структури. План. 1. Зв'язок формоутворення з функцією архітектурного об'єкту. 2. Типи планувальних рішень. 3. Основні види композицій. 4. Характеристика різних видів композицій.	2
4.	Тема 4. Тектонічна організація об'ємно-просторової структури. План. 1. Роль матеріалів і конструкцій у втіленні функціональної і об'ємно-просторової структури будівель. 2. Поняття тектоніки в архітектурі. 3. Тектоніка різних типів конструкцій. 4. Загальні принципи виявлення тектоніки.	2
5.	Тема 5. Естетична організація об'ємно-просторової структури. План. 1. Цілісність архітектурних композицій. 2. Рівновага мас як засіб організації форми. 3. Упорядкованість архітектурних форм. 4. Співрозмірність і архітектурний масштаб. 5. Оптичні ілюзії. Пропорції і подібність. 6.	2
6.	Тема 6. Пропорціонування в архітектурі. План. 1. Поняття пропорціонування. 2. Геометричні прийоми узгодження частин і цілого. 3. Арифметичні прийоми узгодження частин і цілого.	2

	4. Єдина модульна система. Зв'язок пропорціонального устрою з розмірами людини.	
7.	Тема 7. Засоби архітектурної композиції і їх роль у творчому процесі. План. 1. Групи засобів архітектурної композиції. 2. Засоби організації структури архітектурних творів. 3. Засоби гармонізації архітектурної форми. 4. Засоби, що збільшують емоційний вплив архітектурної форми. 5. Композиційні закономірності загального характеру.	2
Разом		14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Аналіз пластилінових ескізів об'ємно-просторових композицій з ОПК	2
2.	Розробка варіанту ескіз-ідеї композиції громадської будівлі на основі фронтальної композиції.	4
3.	Розробка варіанту ескіз-ідеї композиції громадської будівлі на основі об'ємної композиції.	4
4.	Розробка варіанту ескіз-ідеї композиції громадської будівлі на основі глибинно-просторової композиції.	4
5.	Розгляд та затвердження варіантів ескіз-ідей громадських та житлових будівель на основі пластилінових макетів вправ з ОПК.	4
6.	Робота над ескізом архітектурної композиції на основі фронтальної композиції.	4
7.	Розгляд та затвердження ескізів архітектурних композицій. Вибір найбільш оптимального варіанту для роботи начисто.	4
8.	Виконання залікової роботи з архітектурної композиції начисто.	4
Разом		30

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка та фотофіксація з різних ракурсів ескізів фронтальної, об'ємної і глибинно-просторової композицій з ОПК.	6

2.	Розробка варіантів ескіз-ідеї композиції житлової будівлі на основі фронтальної композиції. Доопрацювання варіантів ескіз-ідеї композиції громадської будівлі на основі фронтальної композиції.	6
3.	Розробка варіантів ескіз-ідеї композиції житлової будівлі на основі об'ємної композиції. Доопрацювання варіантів ескіз-ідеї композиції громадської будівлі на основі об'ємної композиції.	6
4.	Розробка варіантів ескіз-ідеї композиції житлової будівлі на основі глибинно-просторової композиції. Доопрацювання варіантів ескіз-ідеї композиції громадської будівлі на основі глибинно-просторової композиції.	6
5.	Робота над ескізом архітектурної композиції на основі об'ємної композиції. Доопрацювання ескізу архітектурної композиції на основі фронтальної композиції.	6
6.	Робота над ескізом архітектурної композиції на основі глибинно-просторової композиції. Доопрацювання ескізу архітектурної композиції на основі об'ємної композиції.	6
7.	Робота над чистовиком остаточно погодженого варіанту архітектурної композиції. Оформлення роботи і підготовка до здачі.	10
Разом		46

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні*: пояснення, лекція, інструктаж, робота з книгою.

1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3. *Практичні*: практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Аналітичний*

2.2. *Дедуктивний метод*

2.3. *Традуктивний метод*

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.2. *Частково-пошуковий (евристичний)*

3.4. *Репродуктивний* (суть: можливість застосування вивченого на практиці).

3.5. *Пояснювально-демонстративний*

4. **Активні методи навчання** – використання технічних засобів навчання, групові дослідження, самооцінка знань, використання опорних конспектів лекцій.

5. **Інтерактивні технології навчання** – використання мультимедійних технологій, діалогове навчання.

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
 - рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;
 - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
 - виконання аналітично-розрахункових завдань;
 - письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

10. Розподіл балів, які отримують студенти

При формі контролю «іспит»

Поточний контроль та самостійна робота							С Р С	Разом за модулі та СРС	Ате- ста- ція	вий тест - екзаменПідсумко	Су- ма
Змістовий модуль 1 - 15 балів			Змістовий модуль 2 - 25 балів								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7					
5	5	5	5	5	5	10	15	55 (40+15)	15	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних робіт з дисципліни «Архітектурна композиція» для студентів II курсу напряму підготовки 6.060102 «Архітектура», А.С. Бородай.
2. Конспект лекцій з дисципліни «Архітектурна композиція» для студентів II курсу напряму підготовки 6.060102 «Архітектура», А.С. Бородай.
3. Пакет візуального супроводження з дисципліни «Архітектурна композиція», А.С. Бородай.
4. Роботи методичного фонду.

12. Рекомендована література

Базова

1. Божко Ю.Г. Основы архитектоники и комбинаторики формообразования. – Харьков, Выща школа, 2004. – 184 с.: ил.
2. Иконников А.В., Степанов Г.П. Основы архитектурной композиции. – М.: Искусство, 2001. – 224 с.: ил.
3. Кринский В.Ф., Ламцов И.В., Туркус М.А. Элементы архитектурно-пространственной композиции. – М.: Стройиздат, 1998. – 168 с.: ил.
4. Тиц А.А. Основы архитектурной композиции и проектирования / Под общ. ред. А.А.Тица. – К.: Выща школа, 2006. – 256 с.: ил.

Допоміжна

1. Араухо И. Архитектурная композиция. – М.: Высшая школа, 1982. – 288с.
2. Арнхейм Р. Динамика архитектурных форм. – М.: Стройиздат, 1984. – 192 с.
3. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. – М.: Прогресс, 1974. – 392с.
4. Архитектура и эмоциональный мир человека. – М.: Стройиздат, 1985. – 208с.
5. Иконников А.В. Функция, форма, образ в архитектуре. – М.: Стройиздат, 1986. – 288с.: ил.
6. Иконников А.В. Художественный язык архитектуры. – М.: Искусство, 1985. – 175с.: ил.
7. Середюк И.И. Восприятие архитектурной среды. – Львов, Выща школа, 1979. – 202с.: ил.
8. Теория композиции в советской архитектуре / Под ред. Л.И.Кирилловой. – М.: Стройиздат, 1988. – 256 с.: ил.
9. Калініченко В.В., Рибалка І.К. Історія України. Ч. III: 1917–2003 рр.: Підруч. – Х.: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2004. – 628 с.
10. Чернихов Я. Конструкция архитектурных и машинных форм. –Л.: Издво ленингр. общва архров, 1931– 232 с.: ил.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://stroy-spravka.ru/article/osnovnye-ponyatiya-ob-arkhitekturnoi-kompozitsii-sredstva-khudozhestvennoi-vyrazitelnosti>
2. <http://stroy-spravka.ru/article/osnovnye-ponyatiya-ob-arkhitekturnoi-kompozitsii-sredstva-khudozhestvennoi-vyrazitelnosti>
3. <http://architecton.ru/2009/01/arkhitekturnaya-kompoziciya/>

